

Mediacje i negocjacje z korzyścią dla przedsiębiorców

Polubowne metody rozwiązywania sporów ADR (z ang. Alternative Dispute Resolution) coraz częściej zastępują tradycyjne procesy sądowe. Mediacje i negocjacje to najefektywniejsze formy ADR, mogące przynieść spore korzyści dla przedsiębiorców, w szczególności gdy zestawimy je z rozwiązywaniem sporów na drodze sądowej. Główną ideą ADR jest wypracowanie takiego rozwiązania problemu, które zadowoli obie strony konfliktu. Proces ten cechuje dobrowolność i poufność. Między mediacjami i negocjacjami występują różnice. Ciągła obecność mediatora w procesie mediacji jest czynnikiem odróżniającym je od negocjacji. Mediacje są również bardziej sformalizowane niż negocjacje, których przebiegu nie reguluje żadna ustawa czy rozporządzenie.

Popularność mediacji i innych polubownych metod rozwiązywania sporów stale rośnie. Wg najnowszych danych Ministerstwa Sprawiedliwości w sprawach karnych w I połowie 2012 roku odbyło się 2339 mediacji (22,7 proc. wzrostu w porównaniu do analogicznego okresu 2011 roku). Największy wzrost zanotowały mediacje w sprawach z zakresu prawa pracy (aż 483 proc.). Trend na przestrzeni ostatnich lat jest rosnący, jednak nie są to wciąż liczby porównywalne do ilości prowadzonych spraw na drodze sądowej.¹ Problemem może być zbyt mała wiedza na temat mediacji i innych form polubownego rozwiązywania sporów, ponadto istnieją w naszym społeczeństwie bariery takie jak proces wychowania czy brak uczenia dzieci w szkołach umiejętności rozwiązywania konfliktów.² Nie jest to optymistyczne zjawisko zważywszy na fakt, że mediacje i negocjacje mają wiele zalet, których znajomość może przekonać do wyboru właśnie tej drogi wyjścia z kryzysowej sytuacji. Strony konfliktu często nie wiedzą, że proces sądowy nie jest jedyną formą rozwiązania sporów, która ma moc prawną. Ugoda zawarta w drodze mediacji, zatwierdzona przez sąd, jest równoważna z ugodą zawartą przed sądem.

Stosowanie ADR niesie liczne korzyści dla przedsiębiorców. Po pierwsze wypracowanie korzystnego dla obu stron rozwiązania może przybrać dowolny charakter, w zależności od samych stron, co nie jest możliwe w przypadku procesu sądowego.³ Kolejnym argumentem przemawiającym za wyborem innej formy rozwiązania konfliktu niż sąd jest fakt, że przedsiębiorcy cenią sobie tajemnicę handlową oraz reputację zawodową. Posiedzenia sądowe są z reguły jawne w odróżnieniu od mediacji i negocjacji, których przebieg jest w całości poufny, mediatora natomiast obowiązuje tajemnica zawodowa.⁴ Dla przedsiębiorców ważny jest także koszt rozwiązania sporu oraz czas, jaki jest do tego potrzebny. Sama opłata sądowa w sprawach majątkowych wynosi 5 % wartości przedmiotu a postępowanie sądowe trwa 580 - 830 dni, podczas gdy mediacja jedynie 1 – 30 dni.⁵ Widzimy zatem, że można przyspieszyć proces rozwiązania problemu nawet o kilkaset dni, co przy prężnie działającej konkurencji jest bardzo istotne. Według wyliczeń Centrum ADR w Rzymie przy stosowaniu

alternatywnych form rozwiązywania sporów gereowane koszty są trzy razy mniejsze niż w przypadku postępowania sądowego, natomiast przebieg mediacji osiem razy krótszy (wyniki dla Unii Europejskiej).⁶

Biorąc pod uwagę powyższe argumenty nie cieszy fakt, że rozwiązywanie sporów poprzez polubowne metody takie jak mediacje czy negocjacje nie jest wciąż zbyt popularne w Polsce. Często wynika to ze złych nawyków, niewiedzy, braku świadomości przedsiębiorców albo braku dobrej woli ze strony prawnika. Dlatego warto wiedzieć, że stosując inne formy rozwiązywania sporów niż proces sądowy możemy oszczędzić sobie wiele czasu i pieniędzy. Miejmy nadzieję, że polscy przedsiębiorcy – choć nie tylko oni – będą chętniej korzystać z polubownych metod rozwiązywania sporów.

Autorzy: Marcin Kilanowski, Arkadiusz Kalejta

Źródła:

1 <http://ms.gov.pl/pl/dzialalnosc/mediacje/publikacje-akty-prawne-statystyki/>

2 Maciej Bobrowicz - <http://wiadomosci.onet.pl/kraj/mediacja-w-polsce-zbyt-rzadko-stosowana/d545p>

3 http://www.web.gov.pl/rozwiazywanie_sporow/300_925.html

4 <http://www.mediator-wysocki.pl/docs/broszura-gospodarcza.pdf>

5 Raport „Doing Business 2012”, Bank Światowy I IFC, s. 128

6 <http://www.mediacje.lex.pl/czytaj/-/artykul/mediacja-gospodarcza-jest-trzy-razy-tansza-niz-postepowanie-sadowe>

Tekst stanowi wyraz osobistych poglądów autora.